

Undervisningsbeskrivelse

Stamoplysninger til brug ved prøver til gymnasiale uddannelser

Termin	Sommer 2025
Institution	HF & VUC Vest, Esbjerg & omegn
Uddannelse	Hf
Fag og niveau	Psykologi B
Lærer(e)	Gro Birkeland Nielsen
Hold	NpsB125vnetE24

Oversigt over gennemførte undervisningsforløb

Titel 1	Psykologiske undersøgelsesmetoder - common sense eller videnskab?
Titel 2	Holdsport (eksamen)
Titel 3	Kærlighed på skærmen (eksamen)
Titel 4	Kønnede kropsidealer (eksamen)
Titel 5	Psykologisk feltundersøgelse
Titel 6	Diagnose eller vilkår (eksamen)
Titel 7	Kriminalitet (eksamen)

Beskrivelse af det enkelte undervisningsforløb (1 skema for hvert forløb)

Titel 1	Psykologiske undersøgelsesmetoder - common sense eller videnskab?
Indhold	Kernestof: Larsen, Ole Schultz: <i>Psykologiens Veje</i>, Systime (Læreplan 2017) I-bog: Kap. 3: Videnskabsteori og metode - Eksperiment - Observationsundersøgelse - Spørgeskemaundersøgelse - Korrelationsundersøgelse - Tvær- og længdesnitsundersøgelse - Tvillingundersøgelse - Tværkulturel undersøgelse - Interview - Casestudie - Kritisk vurdering af undersøgelser Kap. 1: Hvad er psykologi? - Supplerende tekster til kap. 1: Hverdagstænkning og videnskabelig tænkning Videnskabsteori - videnskabelige metoder: https://www.youtube.com/watch?v=xFow8X91wcE Basal videnskabsteori: https://www.youtube.com/watch?v=kXXD0kX8nr8 Hvad i alverden kan man bruge kvalitativ forskning til? https://videnskab.dk/kultur-samfund/hvad-i-alverden-kan-man-bruge-kvalitativ-forskning-til
Omfang	10% af det samlede forløb. Ca. 37 sider
Særlige fokus-punkter	Fokus på at videreudvikle (fra et elementært kendskab til metode fra c-niveau) kursisternes redegørelse for og kritiske forhold til sig til fagets forskningsmetoder, herunder at kunne diskutere etiske problemstillinger i psykologisk forskning, samt kunne skelne mellem hverdagspsykologi og videnskabelig baseret psykologisk viden.
Væsentligste arbejdsformer	Skriftlig opgave omkring metode

Titel 2	Holdsport
Indhold	Kernestof: Pedersen, Christian Skjødt: <i>Evolutionspsykologi</i>, Systime: p. 17-22: Mennesket som socialt væsen

Mennesket - det sociale dyr (oplæg ved Høgh-Olesen)

<https://www.youtube.com/watch?v=Tr6kl2hczAA>

What makes a good life

TED-talk (Robert Waldinger): <https://youtu.be/8KkKuTCFvzI>

Artikel: <https://news.harvard.edu/gazette/story/2017/04/over-nearly-80-years-harvard-study-has-been-showing-how-to-live-a-healthy-and-happy-life/>

Artikel om tilknytning

[Børns tidligste tilknytning har kæmpe betydning hele livet \(videnskab.dk\)](#)

Artikel: Fra Play-based til phone-based opvækst (Jonathan Haidt)

<https://medium.com/my-commitment/how-the-shift-from-a-play-based-to-phone-based-childhood-is-harming-kids-967b1127d2b4>

Artikel: Forbandet ungdom, Weekendavisen. 26. marts 2024 (kritik af Jonathan Haidt)

Gyldendals Idrætspsykologi, Kohætion – sammenhold (Del 2, kap. 8, underafsnit)

Riisager, Magnus (red.): PsykB, Frydenlund, p. 171-175: Ryan og Decis selvbestemmelsesteori

Supplerende:

Søren Østergaard: Ungdomsforsker: De voksne er forsvundet ud af unges liv

<https://www.kristeligt-dagblad.dk/debat/ungdomsforsker-de-voksne-er-forsvundet-ud-af-unges-liv>

Supplerende fagligt materiale fra C-niveau

Larsen, Ole Schultz: *Psykologiens Vej*, Systime (Læreplan 2017) I-bog:

Kap 6: Udviklingspsykologi

- Erik H. Erikson, Kerneselv (Daniel Stern), John Bowlby og Mary Ainsworth.

Kap 7: Småbarnet

- Prosocial adfærd

Kap 10: Opdragelse, familie og daginstitution

- Barnet i den senmoderne familie

Kap 21: Socialpsykologi

- Hvad er en gruppe, Gruppepres og social kontrol, Intergruppekonflikter, Roller

Kap. 20: Kommunikation og konflikt

- Nonverbal kommunikation, Konflikter og digital kommunikation

Kap. 13: Viden, læring og undervisning

- Motivationsprocesser

Kap. 19: Ungdom og senmodernitet

- Unge i konkurrencestaten

Omfang	16% af det samlede forløb. Ca. 51 sider + Supplerende samt orientering i fagligt materiale fra C-niveau
Særlige fokus-punkter	Fokus på at demonstrere indgående kendskab til fagets stofområder og at kunne inddrage metode i en diskussion af psykologiske fænomener. Derudover at argumentere fagligt og formidle psykologisk viden med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde.
Væsentligste arbejdsformer	Synopsis med mundtlig fremlæggelse

Titel 3	Kærlighed på skærmen
Indhold	Kernestof: Pedersen, Christian Skjødt: <i>Evolutionpsykologi</i>, Systime: p. 93-103: Hanner og hunner p. 112-116: Parforholdet Ravn, Flemming André Phillip og Wolf, Troels: <i>Psykologi - fra celle til selfie</i>. Columbus. p. 165-171: Kommunikation, Spejlneuroner Allingham, Peter: <i>Mediepsykologi</i>. Frydenlund. p. 30-37: Sociologiske forklaringer på forholdet mellem modtager og medie Supplerende: Podcast: #54 Heartland: "Skal emotionelle algoritmer styre fremtidens forelskelse?" https://podcasts.apple.com/dk/podcast/54-heartland-podcast-jytte-vikkels%C3%B8e-jan-larsen/id1316107074?i=1000473156268 Artikel: Incels: Hvorfor spreder ensomme danske mænd kvindehad i internettets dunkle afkroge? https://videnskab.dk/kultur-samfund/incels-hvorfor-spreder-ensomme-danske-maend-kvindehad-i-internettets-dunkle-afkroge DR: Gift ved første blik (Sæson 10, 1. afsnit) https://www.dr.dk/drtv/saeson/gift-ved-foerste-blik_469937 Artikel: Selvstændige og intelligente kvinder bliver reduceret til små fine prinsesse-aspiranter i TV2-serie. Klumme: Selvstændige og intelligente kvinder bliver reduceret til små fine prinsesse-aspiranter i TV2-serie (heartbeats.dk) Supplerende fagligt materiale fra C-niveau: Larsen, Ole Schultz: <i>Psykologiens Veje</i>, Systime (Læreplan 2017) I-bog: Kap 4: Køn og kønsforskelle - Kønsforskelle i barndom og ungdom - Kønnen som biologi - Kønnen som kultur - To køn og mange køn

	Kap 26: Det senmoderne familieliv - Fire familietyper - Tre livsformer Kap. 20: Kommunikation - Nonverbal kommunikation - Kommunikationens 4 niveauer - Konflikter
Omfang	16% af det samlede forløb. Ca. 30,5 sider + Supplerende samt orientering i fagligt materiale fra C-niveau
Særlige fokus-punkter	Fokus på anvendelsen af psykologifaglig viden på praksis - at formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden til at undersøge disse problemstillinger og kunne forholde sig kritisk til den anvendte viden på et fagligt grundlag.
Væsentligste arbejdsformer	Synopsis med mundtlig fremlæggelse

Titel 4	Kønnede kropsidealer
Indhold	Kernestof: Ravn, Flemming André Phillip og Wolf, Troels: <i>Psykologi - fra celle til selfie</i>. Columbus, p. 177-185: Goffman, Meyrowitz og Social konformitet p. 111-129: Willig, Rosa, Øget selvoptagethed og mediesocialisering Nielsen, Peder: <i>Grundlæggende psykologi og socialpsykologi</i>, 3. udgave. Øknom, p. 277-283: Motivation, Maslow og self-efficacy p. 286-289: Seligman, Csikszentmihalyi og flow Riisager, Magnus; PsykB, Frydenlund p. 227-229: Rosa om det gode liv som et liv i resonans Supplerende: Undersøgelse VIVE: Unges opfattelser af køn, krop og seksualitet https://www.vive.dk/da/udgivelser/unges-opfattelser-af-koen-krop-og-seksualitet-0xglo9zk/ Artikel: Unge mænd skal finde deres identitet midt i en skyttegravskrig https://www.altinget.dk/idraet/artikel/professor-omformning-af-kroppen-er-blevet-en-folkesport-vi-skal-passe-paa-drenges-utilfredshed Program: Sygt skarpt på DR3 – om mænds kropsidealer https://www.dr.dk/drtv/se/sygt-skarpt -krudten-er-kicket-ind 452868 Dokumentar: De dyre piger (Sæson 1, afsnit 1) https://www.dr.dk/drtv/saeson/de-dyre-piger 259424

	Youtube-clip (TV2 echo): Nadia kunne være død af sin første numseoperation - nu har hun fået lavet en til. https://www.youtube.com/watch?v=MHAAtZIx5O24 Supplerende faglige materiale fra C-niveau: Larsen, Ole Schultz: <i>Psykologiens Vej</i>, Systime (Læreplan 2017) I-bog: Kap 4: Køn og kønsforskelle - Kønsforskelle i barndom og ungdom - Kønnen som biologi - Kønnen som kultur - To køn og mange køn Kap. 18: Personlighedspsykologi - Den forsigtige og den risikovillige type Kap. 22: Kulturmøder og kulturforskelle - Etnocentrisme og kulturrelativisme, Kulturmøder, Kulturelle forskelle og konflikter, Etnicitet, ungdom og køn - Begrebet Xenofobi Kap 17: Ungdom og senmodernitet - En flodbølge af muligheder, Tvungen til at vælge, Kapital og habitus, Hvad er identitet?, Krop, køn og identitet, Frigørelse fra forældrene, Sociale arenaer, roller og identitet, Den narcissistiske ungdom, Selvrealisering og ansvarspres, Unge i konkurrencestaten Kap. 11: Kognitiv psykologi - Studiet af menneskets informationsprocesser, Opmærksomhed, Perception
Omfang	16% af det samlede forløb. Ca. 25 sider + Supplerende samt orientering i fagligt materiale fra C-niveau
Særlige fokus-punkter	Fokus på synopsisskrivning; at formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden. Derudover at argumentere fagligt og formidle psykologisk viden skriftligt (punktform) med et fagligt begrebsapparat på en klar og præcis måde.
Væsentligste arbejdsformer	Synopsis med mundtlig fremlæggelse

Titel 5	Psykologisk feltundersøgelse
Indhold	Kernestof: Korrelation eller kausalitet: Hvornår er der en årsagssammenhæng?: https://videnskab.dk/kultur-samfund/korrelation-eller-kausalitet-hvornaar-er-der-en-aarsagssammenhaeng?fbclid=IwAR21hmxvzIS_5V6ZEIzb4BWpYdSCLEaABm0MBYXVoyFABFwF5WxRhMHU-Mw Artikel: Snydt af din hjerne: Du tror mest på fakta, der passer til dine holdninger https://videnskab.dk/krop-sundhed/snydt-af-din-egen-hjerne-du-tror-kun-paa-

	fakta-der-passer-til-dine-holdninger
Omfang	10% af det samlede forløb. Ca. 11 sider samt orientering i tidligere læste titler.
Særlige fokus-punkter	Fokus på at kunne demonstrere et grundigt kendskab til fagets metoder og på den baggrund selv være i stand til at designe og gennemføre mindre former for feltundersøgelser, herunder kunne præsentere og forholde sig til resultaterne med brug af et metodisk begrebsapparat. Derudover at kunne inddrage teori og vurdere forskellige forklaringer - fra alle de tidligere titler i forløbet.
Væsentligste arbejdsformer	Egen udført undersøgelse og skriftlig synopsis

Titel 6	Diagnose eller vilkår
Indhold	Kernestof: Magnus Riisager (red.): <i>Højastighedssamfund og diagnosekultur</i>, i PsykB Temaer til psykologi på B-niveau, s. 458-504 Søgaard, Ulla: <i>Psykologi: Aktuelle teorier og nyere forskning</i>, 1. udgave. 2013. Gyldendal. p. 94-102: Martin Seligmans kognitive indlæringssteori, Indlært hjælpeløshed og optimisme Artikel: The remarkable power of hope https://www.psychologytoday.com/us/blog/kidding-ourselves/201405/the-remarkable-power-hope Supplerende: Dokumentar: De raske syge Dokumentar - De raske syge (youtube.com) YouTube klip: Christian Hjortkær: Sorg som diagnose eller vilkår https://www.youtube.com/watch?v=6XJ8MMIM6vg YouTube klip: Christian Hjortkær: HøjskoleÅnd #4 – fortælling: Utilstrækkelig HøjskoleÅnd #4 - fortælling: Utilstrækkelig Dokumentar: Anders Agger: Indefra: Syg ungdom (afsnit 4) https://www.dr.dk/drtv/se/indefra-med-anders-agger_-syg-ungdom_445921 Supplerende fagligt materiale fra C-niveau: Larsen, Ole Schultz: <i>Psykologiens Veje</i>, Systime (Læreplan 2017) I-bog: Kap 21: Socialpsykologi - Roller - Holdninger (afsnittet om kognitiv dissonans)

	Kap. 11: Kognitiv psykologi - Studiet af menneskets informationsprocesser - Opmærksomhed - Perception Kap 17: Ungdom og senmodernitet - En flodbølge af muligheder, Tvangen til at vælge, Kapital og habitus, Hvad er identitet?, Krop, køn og identitet, Frigørelse fra forældrene, Sociale arenaer, roller og identitet, Den narcissistiske ungdom, Selvrealisering og ansvarspres, Unge i konkurrencestaten Kap 24: Kriser og kollektive katastrofer - Kriser Kap 5: Medfødte forskelle - Temperament Kap 8: Tilknytningsforstyrrelser og omsorgssvigt - Omsorgssvigt, Børns reaktioner på omsorgssvigt, Risiko og resiliens
Omfang	16% af det samlede forløb. Ca. 48,5 sider + supplerende og orientering i fagligt materiale fra C-niveau
Særlige fokus-punkter	Fokus på arbejdet med en konkret psykologisk problemstilling i relation til læst stof. Derudover at vurdere forskellige forklaringer i forhold til et bestemt psykologisk fænomen på tværs af psykologiske kernestofområder.
Væsentligste arbejdsformer	Synopsis med mundtlig fremlæggelse

Titel 7	Kriminalitet
Indhold	Kernestof: Larsen, Ole Schultz: <i>Psykologiens Veje</i>, Systime (Læreplan 2017) I-bog: Kap. 24: Ondskab - Ondskab, Aggressionens natur, Opvækstens betydning, Fravær af empati, Fravær af selvkontrol Bo, Sune og Kongerslev i Kreis, Mette K. F og Hoff, Helge Andreas m.fl (red.): <i>Psykopati</i>, Hans Reitzels Forlag. p. 89-96: Teorier om psykopati: neurobiologiske og trakteoretiske Artikel: Sådan forsøger forskere at forstå den psykopatiske hjerne: https://videnskab.dk/krop-sundhed/saadan-forsoeget-forskerne-at-forstaa-den-psykopatiske-hjerne Ravn, Flemming André Phillip og Wolf, Troels: <i>Psykologi - fra celle til selfie</i>. Columbus, p. 105-108: Narrativ identitet p. 156-165: Social kognition

	Risiko- og beskyttelsesfaktorer: Opvækstens betydning https://www.psykiatri-regionh.dk/centre-og-social-tilbud/kompetencecentre/kfr/KFR-vidensberedskab/mini-tema-er/Sider/Kri%C2%ADmi%C2%ADna%C2%ADli%C2%ADtets%C2%ADfore%C2%ADbyg%C2%ADgel%C2%ADse.aspx Supplerende: Dokumentar: For syg til fængsel (udlånt på CFU) Supplerende fagligt materiale fra C-niveau: Larsen, Ole Schultz: <i>Psykologiens Veje</i>, Systime (Læreplan 2017) I-bog: Kap 5: Medfødte forskelle - Temperament Kap 8: Tilknytningsforstyrrelser og omsorgssvigt - Omsorgssvigt, Børns reaktioner på omsorgssvigt, Risiko og resiliens Kap 7: Småbarnet - Prosocial adfærd, Aggression og raseri Kap 10: Opdragelse, familie og daginstitution - Fra lydighed til selvstændighed, Opdragelsesidealer, Fire opdragelsesstile, Barnet i den senmoderne familie, Daginstitutionen Kap. 21: Socialpsykologi - Gruppepres og social kontrol, intergruppekonflikter - Roller, Holdninger (afsnittet om kognitiv dissonans) Kap. 22: Kulturmøder og kulturforskelle - Etnocentrisme og kulturrelativisme, Kulturmøder, Kulturelle forskelle og konflikter, Etnicitet, ungdom og køn Kap. 13: Viden, læring og undervisning - Motivationsprocesser
Omfang	16% af det samlede forløb. Ca. 35 sider + supplerende og orientering i fagligt materiale fra C-niveau
Særlige fokus-punkter	Fokus på synopsiskrivning, at formulere konkrete psykologifaglige problemstillinger i aktuelt stof samt udvælge og anvende relevant psykologisk viden. Fokus på metodiske overvejelser i bilag og pensum ift. hvordan der forskes i temaet.
Væsentligste arbejdsformer	Synopsis og mundtlig fremlæggelse

Samlet: 238 sider + supplerende og orientering i fagligt materiale fra C-niveau